

Essunga kommun

Essunga Kommun

Delårsrapport

tertia 1 2023

Innehållsförteckning

Essunga kommun	3
Verksamhet	3
Ekonomi.....	4
<i>Ekonomisk översikt</i>	5
Väsentliga personalförhållanden.....	9
Driftredovisning.....	11
Resultaträkning	12
Balansräkning	13

Essunga kommun

Verksamhet

Med anledning av den nya mandatperioden har en rad politikerutbildningar genomförts under våren. Utbildningarna har haft fokus på bland annat olika pass om den interna organisationen, det politiska sammanträdet och kommunal juridik. Det är kansliavdelningen som har arrangerat utbildningarna med ett brett deltagande från hela tjänstemannaorganisationen.

Sedan 1 januari 2023 är vi medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Skaraborg och Essunga kommun har därmed lämnat räddningstjänsten Västra Skaraborg. Syftet med inträdet i det nya förbundet är att på ett mer effektivt sätt möta de krav som den statliga nivån ställer på svensk räddningstjänst.

Även en ny säkerhetssamordnarorganisation är på plats sedan årsskiftet. Tre säkerhetssamordnare och en informationssäkerhetssamordnare är anställda av Vara kommun som ansvarar för de kommunala uppgifter som följer av överenskommelse mellan MSB och SKR om kommunernas krisberedskap och civila försvar samt införande och samordning av ett ledningssystem för informationssäkerhet.

Under våren har antalet inkommande bygglovsansökningar och bygglovsanmälningar till bygg- och miljönämndens verksamhet minskat vilket sannolikt är en följd av höga räntor och materialkostnader.

Inom social sektor har det genomförts en organisationsöversyn i syfte att sektorn ska vara bättre rustad inför utmaningar både på kort och på lång sikt. Arbetsmiljön för personalen och kvaliteten för brukarna behöver stärkas inom sektorn på kort sikt då det den senaste tiden har vittnats om brister i både arbetsmiljö och kvalitet. Social sektor har under flera år haft en budget i obalans och därför krävs det även ett arbete för att komma tillrätta med detta. Resultatet av översynen visar att vi genom en ändring av organisationen skulle kunna möjliggöra ett tydligare och närmare ledarskap för sektorns chefer vilket i sin tur säkrar både rätt kvalitet för brukarna såväl som en god arbetsmiljö för medarbetare och chefer. Förändringen beräknas bli genomförd under hösten 2023.

Från den 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Inom social sektor pågår därför ett intensivt arbete med att förbereda organisationen för de nya reglerna, vilka kommer medföra effekter för både medarbetarnas scheman och för sektorns ekonomi.

Vidare planeras det inför kommande omflyttning avseende särskilt boende på Kerstinsås som även detta planeras att bli genomfört under oktober månad.

Rekryteringen till äldreomsorgens verksamheter är i ett betydligt bättre läge i år än vad det var vid samma tidpunkt föregående år. Prognosen är att sommarbemanningen kommer att lyckas även detta år.

Projektering för nybyggnation av Jonslunds förskola och skola pågår med ett brett deltagande från kommunens verksamheter. Detaljplanen är ute på samråd och under hösten beräknas upphandlingen av entreprenaden för byggnation vara genomförd.

Inför år 2023 har ett extra anslag erhållits för en satsning i årskurs 7. Utfallet har varit positivt och en första elevenkät är gjord med ökade resultat vad gäller upplevd trygghet och studiero.

Ett omfattande utvecklingsarbete inom projektet "Trygghet och studiero" pågår inom utbildningssektorn som genomförs tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund och aktionsforskaren Hélène Jenvén. Arbetet kommer att pågå under hela året.

Under våren har både socialchef och HR/Kanslichef valt att gå vidare med nya utmaningar vilket medfört ett intensivt arbete med att rekrytera till dessa tjänster.

Ekonomi

Samhällsekonomisk utveckling

Fortsatt hög inflation präglar både världsekonomin och Sverige i år och nästa år. Toppen på inflationen ser ut att ha passerat i flertalet länder inklusive Sverige men den beräknas inte komma ned till centralbankernas inflationsmål förrän som tidigast i slutet av 2023.

Under 2023 beräknas BNP minska med 1,0 procent, främst drivet av att både hushållens konsumtion och investeringarna i ekonomin faller. Även offentlig konsumtion utvecklas svagt och landar på noll-tillväxt i år. Den statliga konsumtionen ökar till följd av ambitionshöjningar inom främst försvaret och rättsväsendet. Medan Regionernas och Kommunsektorns konsumtion minskar till följd av det dystra ekonomiska läget.

Det var en fortsatt stark tillväxt av skatteunderlaget 2022, utvecklingen är fortsatt stark i början av 2023. Men precis som ekonomin i stort bromsar in så fortsätter skatteunderlaget att bromsa in under 2023. Även 2024 är skatteunderlagets utveckling något svagare. De senaste tio åren har det reala skatteunderlaget (skatteintäkter minus inflationen) ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 ökar nu det reala skatteunderlaget med 1,1 procent i genomsnitt. 2023 står ut som ett mycket svagt år med 2,5 procents minskning av det reala skatteunderlaget.

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökar med cirka 45 miljarder kronor 2023 och med ytterligare 12 miljarder 2024. Ökningen 2023 är fördelad med 25 miljarder i regionerna och 20 miljarder i kommunerna (20 miljarder till kommunerna motsvarar cirka 11 miljoner kronor för Essunga Kommun). De kraftigt ökade pensionskostnader 2023 och 2024, beräknas följas av kraftigt minskade kostnader 2025 och 2026, vilket beror på att inflationstakten antas falla tillbaka redan under 2024.

Källa: Sveriges kommuner och regioner

Ekonomisk översikt

Tkr	Utfall jan-april 2023	Utfall jan-april 2022	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	33 479	32 675	81 258	72 270
Verksamhetens kostnader	-164 069	-149 186	-473 149	-454 010
Avskrivningar	-5 492	-5 288	-16 870	-17 370
Verksamhetens nettokostnader	-136 082	-121 799	-408 761	-399 110
Skatteintäkter	90 829	88 248	270 419	269 351
Generella statsbidrag och utjämn- ning	53 575	45 520	144 625	135 934
Verksamhetens resultat	8 322	11 969	6 283	6 175
Finansiella intäkter	234	427	1 188	700
Finansiella kostnader	-30	-58	-1 178	-678
Resultat efter finansiella poster	8 526	12 339	6 293	6 197
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Årets resultat	8 526	12 339	6 293	6 197

Resultatet per 2023-04-30 visar ett överskott på 8,5 miljoner kronor. Jämfört med samma period föregående år är det en försämring med 3,8 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen för perioden januari - april är 11,7 procent. En huvudorsak till den höga nettokostnadsökningen är ökade arbetsgivaravgifter och den höga inflationen mellan åren.

Prognos 2023

Det prognostiserade helårsresultatet uppgår till 6,3 miljoner kronor (1,5 % av skatter och bidrag). Den prognostiserad budgetavvikelsen för nämnderna visar på ett underskott om 6,6 miljoner, vilket vägs upp av en positiv prognos för finansiering om 6,7 miljoner kronor.

- Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott om 0,8 miljoner kronor. Underskottet beror på ökade kostnader för friskvårdsbidrag, vissa merkostnader på fritidsgården, därtill prognostiserar kommunala fastigheter 0,5 miljoner i underskott för elkostnad 2023.
- Bygg- och miljönämnden prognostiserar ett underskott om 180 tkr. Underskottet beror på lägre intäkter på grund av färre ansökningar om bygglov. Därtill medför sjukskrivning och föräldraledighet bland medarbetarna att extern hjälp används vilket medför fördyrade kostnader.
- Socialnämnden prognostiserar ett underskott om 5,6 miljoner för verksamhetsår 2023. Underskottet beror framförallt på externa placeringar inom LSS. Nämnden har inför verksamhetsåret arbetat för att minska kostnaderna i allmänhet och inom Individ- och familjeomsorgen i synnerhet. Arbetet med att minska kostnaderna fortgår och försörjningsstöd har minskat med 8,7 procent under jan-april 2023 jämfört med motsvarande period 2022. Därtill fortgår planeringen inom barn och unga att ersätta externa placeringar med hemmaplanslösningar.
- Utbildningsnämndens budget förväntas vara i balans 2023. Några enheters underskott balanseras av ökade intäkter för statsbidrag. Troligtvis blir också kostnaderna för gymnasieplatser något lägre än budgeterat även om elevantalet i gymnasieskolan kommer att öka under hösten 2023. En säker prognos för gymnasiet kan tas fram först i slutet av oktober månad.

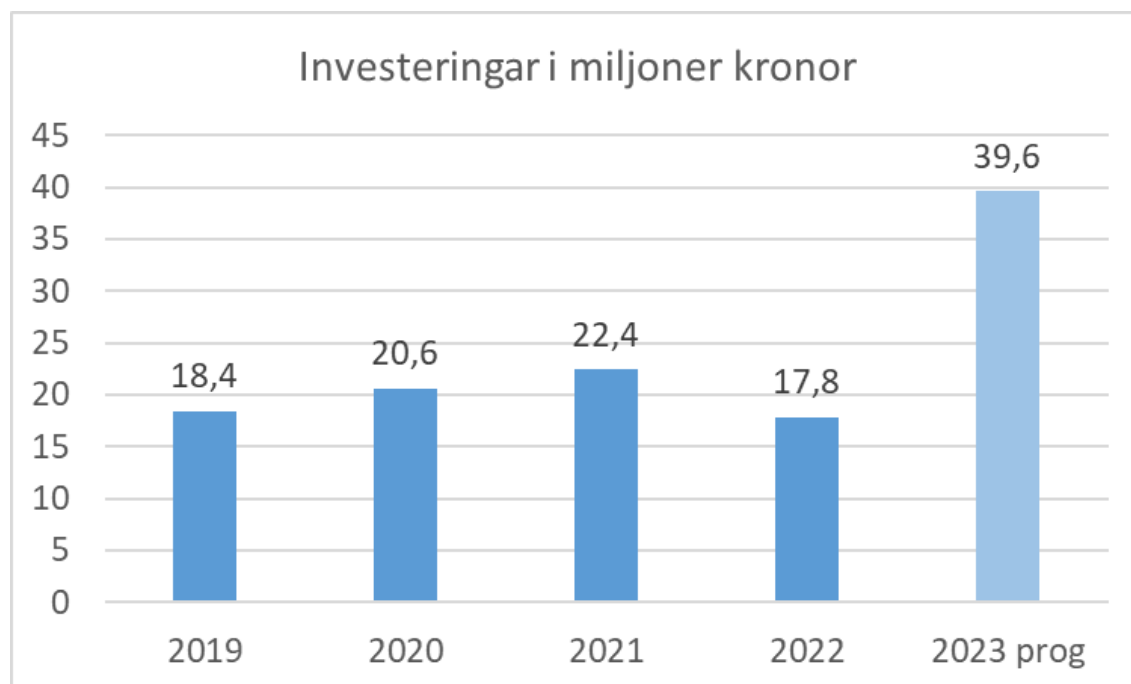
Finansieringen prognostiseras en positiv avvikelse mot budget om 6,7 miljoner kronor för 2023. Finansieringen inkluderar skatteintäkter, pensionskostnader samt ränteintäkter och räntekostnader. Framförallt har generella statsbidrag förstärkts vilket är huvudorsaken till den positiva budgetavvikelsen för finansiering.

Investeringar

Budget för investeringar uppgår till 65,98 miljoner kronor 2023.

Investeringar, tkr	Budget 2023	Prognos 2023
Förskolor	0	0
Skolfastigheter	32 500	8 500
varav skolutredning	30 000	6 000
Kommunala fastigheter	2 900	3 000
Fritid	750	750
Inköp av mark	3 500	1 200
Gata/Park	9 150	8 870
VA-verksamhet	12 880	12 680
Övrigt	4 300	4 600
Totalt	65 980	39 600
Totalt exklusive skolutredning	35 980	33 600

Prognostiserad kostnad för investeringar är 39,6 miljoner kronor för helåret 2023, vilket är 26,4 miljoner kronor lägre än budget varav skolinvesteringar står för 24,0 miljoner kronor av den prognostiserade budgetavvikelsen. Exklusive skolinvesteringar prognostiseras 93,4 procent av budgeten för investeringar 2023 användas. Sett över en flerårsperiod medför prognosen att investeringstakten tar ett stort steg uppåt under 2023.

Finansiella mål

Mål: Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ska vara 3,0 %, med en avvikelse på $\pm 1,0$ %.

Det prognostiserade resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 1,5 procent. Vilket innebär att resultatet understiger målintervallet med 2,0 miljoner kronor 2023.

I en nationell jämförelse prognostiseras Essungas resultatnivå om 1,5 procent av skatter och bidrag vara högre än genomsnittet av Sveriges kommuner. Sveriges kommuner och regioner uppger att över 80 procent av rikets kommuner har en budgeterad resultatnivå som understiger 2,0 procent 2023. Samt uppgår den samlade prognosen för kommunsektorns till 8 miljarder 2023 vilket motsvarar 4,4 miljoner kronor för Essunga. Därmed är prognostiserat resultat i Essunga cirka 1,9 miljoner (0,4 procent av skatter och bidrag) högre än medelkommunen i riket.

Mål: Investeringarna ska under en rullande 4-årsperiod finansieras till lägst 60 procent av egna medel.

Nettoinvesteringar 2023 beräknas uppgå till 39,6 miljoner kronor och prognostiserat resultat samt avskrivningar prognostiseras till 23,2 mnkr, vilket motsvarar en självfinansiering om 59 procent 2023. Den lägre självfinansieringen 2023 kommer inte äventyra att målet uppnås utifrån den mycket höga självfinansieringen under åren 2020 - 2022 som uppgick till 99 procent.

	2020	2021	2022	2023	Medel
Investeringar (mnkr)	20,6	22,4	17,8	39,6	25,1
Årets resultat (mnkr)	4,4	10,2	16,5	6,3	9,35
Avskrivning (mnkr)	14,1	15,2	16,2	16,9	15,6
Självfinansieringsgrad	90 %	113 %	184 %	59 %	99 %

Mål: Soliditeten ska vara på en nivå som säkerställer fullgod betalningsförmåga och att finansiell handlingsfrihet säkerställs på lång sikt

Soliditeten uppgår per delårsbokslutet till 71,1 procent, vilket är 2,7 procent högre än vid årsbokslutet. År 2023 planerar Essunga att omklassificera hyresavtalet gentemot KHF Essunga äldreboende utifrån krav från revisorerna. Omklassificeringen kommer att minska soliditeten eftersom tillgång och skuld som kooperativet har för fastigheten kommer redovisas såsom kommunens tillgång och skuld. Justerat för förändringen beräknas soliditeten minska med cirka 20 procentenheter till cirka 50 procent för Essunga kommun.

En jämförelse av preliminära siffror för soliditeten 2022 visar att Essunga kommun även efter omklassificeringen kommer ha en soliditet i paritet med Skaraborgs kommuner samt något högre än både genomsnittet för rikets genomsnitt och för liknande kommuner till Essunga.

	Essunga	Riket	Liknande kommuner	Skaraborgs kommuner
Soliditet 2022	68,4	47,3	40,3	50,1

Mål: Likviditeten ska vara på en nivå som säkerställer fullgod betalningsförmåga och att finansiell handlingsfrihet säkerställs på kort sikt.

Kassalikviditeten uppgår per delårsbokslutet till 97,9 procent. En tumregel brukar vara att en kassalikviditet bör vara 100 procent, det vill säga att kassa, bank och kortfristiga fordringar ska klara att bära kostnaderna för de kortfristiga skulderna. Utöver detta har Essunga en checkkredit om 20 miljoner kronor som kan förstärka likviditeten vid tillfälliga utgiftsökningar.

En jämförelse av preliminära siffror för likviditeten 2022 visar att Essunga kommun har en lägre likviditet än jämförda kommuner. Huvudorsaken till Essungas lägre siffror är att rikets kommuner förstärkt sin likviditet de senaste åren och i nuläget har en historiskt hög soliditet. Under 2010-talet var genomsnittslikviditeten 107 procent för rikets kommuner.

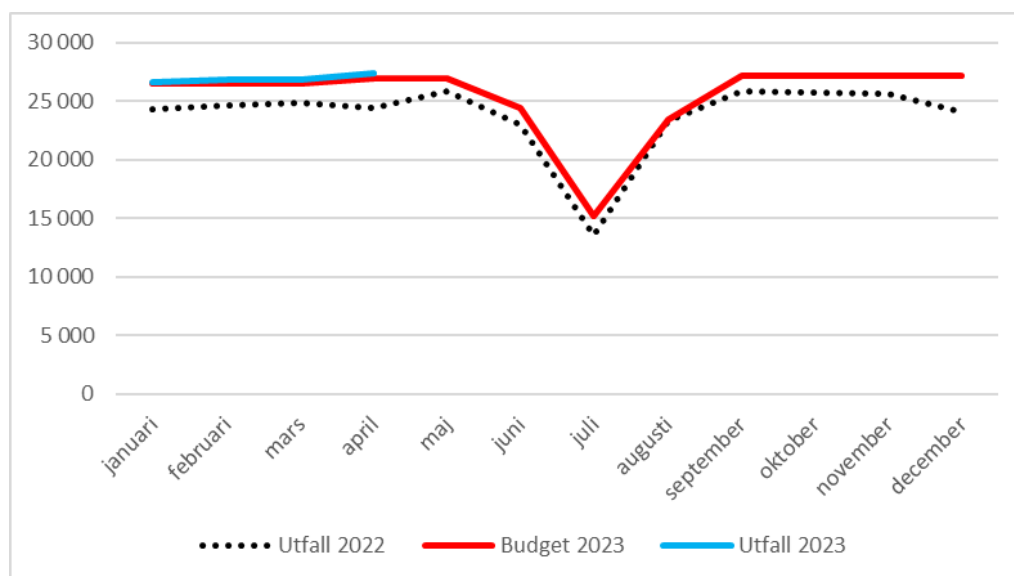
	Essunga	Riket	Liknande kommuner	Skaraborgs kommuner
Kassalikviditet	100,1	132,5	138,5	173,4

Väsentliga personalförhållanden

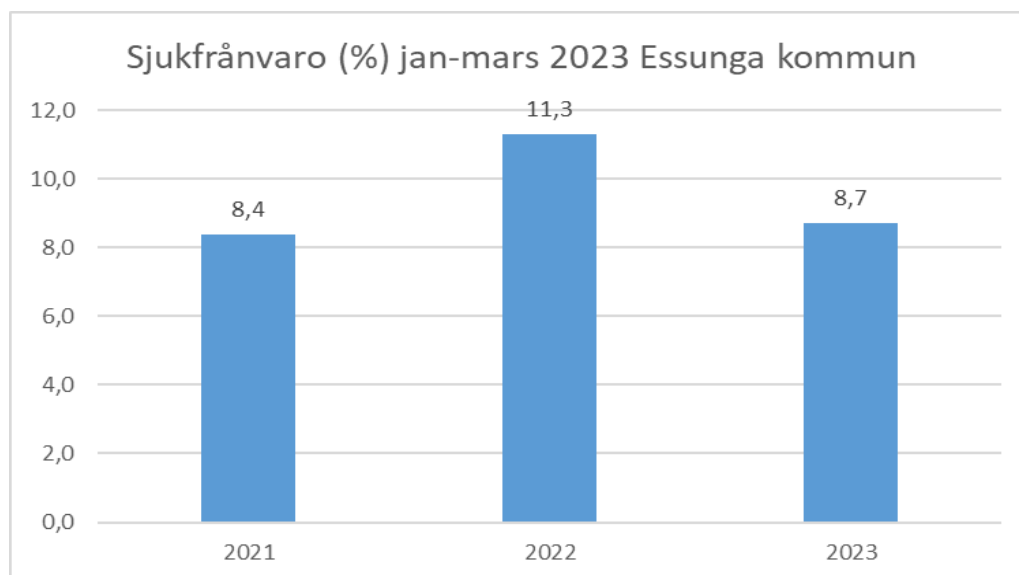
Personalkostnader jämfört med föregående år

Under perioden januari - april 2023 uppvisar personalkostnader ett underskott mot budget om 1,2 miljoner för årets första fyra månader jämfört med en säsongsjusterad budget. Utfallet januari - april 2023 visar på att personalkostnaderna ökat med 9,6 procent jämfört med motsvarande period 2022. Kostnadsökningen är något högre än de 7,5 procent som Sveriges kommuner och regioner räknat fram att prisindex för arbetskraftskostnader 2023 uppgår till inklusive löneökning och höjda arbetsgivaravgifter.

Diagrammet nedan visar i tusentals kronor hur höga personalkostnaderna varit per månad 2023 (blå linje) jämfört med budget (röd linje) och jämfört med personalkostnaderna föregående år (prickad svart linje).

Sjukfrånvaro

Det är positivt att se att sjukfrånvaron sjunkit till 8,7%. I kommunen som helhet är 21,1% av den totala sjukfrånvaron långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer). Den siffran är mycket positiv och är en sänkning jämfört med förra året. Essunga kommun ligger lägst i Skaraborg gällande sjukfrånvaro över 60 dagar.

Jämfört med motsvarande period 2022 har kostnaden för sjuklön (exklusive arbetsgivaravgifter) minskat från 2,6 miljoner kronor till 2,0 miljoner kronor.

Kompetensförsörjning

Essunga kommun står, liksom Sveriges övriga kommuner, inför en stor kompetensutmaning. Denna fråga arbetar samtliga chefer i kommunen med. Utmaningen tar sig olika uttryck i olika verksamheter och insatserna för att möta utmaningen behöver anpassas därefter. Inom Social sektor är det exempelvis förändringar inom målgruppen med insatser inom LSS detta innebär svårigheter att behålla och rekrytera personal. För Utbildningssektorn är det utmanande när 30% av till exempel elevhälsa och lärare går i pension de kommande åren. Det är glädjande att andelen behöriga lärare ökar till 71%.

Arbetsmiljö

Årets medarbetarenkät visar på goda resultat inom flera områden. Bland annat når vi höga värden inom områdena gruppdynamik, engagemang, motivation och ledarskap. Återhämtning är dock det område där resultatet är lägst. Under hösten planeras insatser för att stärka cheferna med verktyg för att arbeta med organisatorisk och social arbetsmiljö där återhämtning är en del av det.

Svarsfrekvensen var 80 procent, vilket är något lägre än förra mätningen. Detta kan till del bero på byte av system för enkäten vilket gjorde att en del av medarbetarna misstog utskicket för spam.

HME (Hållbart medarbetarengagemang) är ett totalindex från SKR som beräknas utifrån resultaten för de tre delindex motivation, ledarskap och styrning.

Index	Värde
Motivation	79
Ledarskap	76
Styrning	78
HME	78

HME kan jämföras med 80 som är snittet för kommunerna i Skaraborg. Skalan är 1-100.

Driftredovisning

Driftsredovisning, Tkr nettokostnader	Utfall jan-april 2023	Utfall jan-april 2022	Prognos 2023	Budget 2023
Kommunfullmäktige	-311	-158	-530	-530
Revision	-274	-245	-576	-576
Kommunstyrelse	-24 216	-22 262	-78 707	-77 907
Bygg- och miljönämnd	-385	-390	-1 512	-1 332
Utbildningsnämnd	-51 972	-47 204	-158 752	-158 752
Socialnämnd	-49 454	-46 554	-163 013	-157 416
Summa nämnder	-126 612	-116 813	-403 090	-396 513
Skatter o generella statsbidrag	141 708	133 768	412 189	405 285
Finansnetto	1 288	1 336	3 181	3 325
Pensioner mm	-7 858	-5 949	-5 987	-5 900
Totalt	8 526	12 339	6 293	6 197

Under årets första fyra månader har kostnaderna ökat med 8,4 procent samtidigt har skatter och bidrag ökat med 5,9 procent. Att kostnaderna ökat mer än intäkterna har bidragit till att resultatet är lägre än föregående år.

	Kostnadsökning jan-april 2023 jämfört med jan-april 2022	Kostnadsökning utöver prisindex (miljoner kronor)
Kommunfullmäktige	96,8 %	0,1
Revision	11,8 %	0,0
Kommunstyrelse	8,8 %	0,5
Bygg- och miljönämnd	-1,3 %	0,0
Utbildningsnämnd	10,1 %	1,7
Socialnämnd	6,2 %	-0,2
Summa nämnder	8,4 %	2,1

Nettokostnadsökningen visar hur kostnader och intäkter har förändrats jämfört med samma period föregående år. Om nettokostnaderna ökat mer än 6,6 procent (prisindex för kommunal verksamhet 2023) har verksamheten en högre kostnadsökning än pris- och löneökningar, vilket kan indikera lägre effektivitet om inte förändringen beror på t.ex. volymökningar.

Nettokostnadsökningen är procentuellt störst för Kommunfullmäktige och Revision vilket beror på ny mandatperiod och att utbildningsinsatser genomförts under början av året. I kronor är kostnadsökningen utöver prisindex cirka 150 tusen kronor.

För nämnderna är nettokostnadsökningen störst för Utbildningsnämnden vars ökning uppgår till 1,7 miljoner kronor utöver prisindex. Volymökningar och riktade satsningar för ökad studiero är huvudorsaker till ökningen. Kommunstyrelsen har en nettokostnadsökning som överstiger prisindex med 0,5 miljoner kronor, framförallt beroende på ökade kostnader under början av året för vatten och avlopp, vilka beräknas jämnas ut sig under året. Medan Socialnämnden har cirka 0,2 miljoner lägre nettokostnadsökning än prisindex, framförallt på grund av att genomförda besparingar är högre än de volymökningar som påverkat nämnden.

Resultaträkning

Tkr	Utfall jan-april 2023	Utfall jan-april 2022	Prognos 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	33 479	32 675	82 258	72 270
Verksamhetens kostnader	-164 069	-149 186	-473 149	-454 010
Avskrivningar	-5 492	-5 288	-16 870	-17 370
Verksamhetens nettokostnader	-136 082	-121 799	-408 761	-399 110
Skatteintäkter	90 829	88 248	270 419	269 351
Generella statsbidrag och utjämn- ning	53 575	45 520	144 625	135 934
Verksamhetens resultat	8 322	11 969	6 283	6 175
Finansiella intäkter	234	427	1 188	700
Finansiella kostnader	-30	-58	-1 178	-678
Resultat efter finansiella poster	8 526	12 339	6 293	6 197
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Årets resultat	8 526	12 339	6 293	6 197

Balansräkning

Tkr	Utfall jan-april 2023	Prognos 2023	Budget 2023	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	225 676	248 000	288 500	225 126
Finansiella anläggningstillgångar	21 115	18 250	17 800	19 253
Summa anläggningstillgångar				
Omsättningstillgångar				
Förråd och exploateringsfastigheter	952	1 000	1 000	951
Kortfristiga fordringar	35 196	35 000	29 000	42 709
Kortfristiga placeringar	0	0	0	0
Kassa och bank	40 079	18 000	2 100	35 297
Summa omsättningstillgångar	76 227	54 000	32 100	78 957
SUMMA TILLGÅNGAR	323 018	320 250	338 400	323 336
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Summa eget kapital	229 704	231 000	242 000	221 178
varav årets resultat	8 526	6 293	6 197	16 458
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner	6 858	6 600	6 600	6 858
Övriga avsättningar	9 582	8 000	13 000	9 583
Summa avsättningar	16 440	14 600	19 600	16 441
Skulder				
Långfristiga skulder	7 728	7 850	20 000	7 801
Kortfristiga skulder	69 146	66 800	56 800	77 916
Summa skulder	76 874	74 650	76 800	85 717
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	323 018	320 250	338 400	323 336